

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO -575722-I/07/KJ

Warszawa, 13/02/2008r.

**Pani
Barbara Kudrycka
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego**

**ul. Wspólna 1/3
00 - 529 Warszawa**

Wielce Szanowna Pani Minister

Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej, ale także wielu studentów indywidualnie, przysyła do mnie skargi w sprawie opłat za egzaminy poprawkowe pobierane przez niektóre uczelnie. Otrzymuję też kopie wystąpień w tej sprawie kierowanych do różnych instytucji, min. do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz do rektorów poszczególnych szkół wyższych.

W powyższej sprawie zajął stanowisko poprzedni Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, który w piśmie do Rektorów z dnia 12 listopada 2007 r. *expressis verbis* stwierdził, iż „obowiązujące przepisy ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym nie pozwalają na pobieranie opłat za egzamin poprawkowy. Kwestia ta jest materią ustawową i nie może być w inny sposób uregulowana w aktach wewnętrznych wydanych przez uczelnie”. Jednak pismo z dnia 19 listopada 2007 r. wysłane do Rektorów przez Panią Minister sprawy już tak jednoznacznie nie stawia. Ponadto w piśmie tym znalazło się stwierdzenie, iż „interpretacja żadnego podmiotu, w tym organu administracji rządowej, nie ma charakteru interpretacji wiążącej, a jedynie przedstawia stanowisko organu w sprawie”. Nie kwestionując takiego stanowiska, gdyż żaden organ administracji rządowej nie ma prawa do ustalania powszechnie wiążącej wykładni ustaw, pragnę zwrócić uwagę na istotę stanowiska ministra właściwego w sprawach szkolnictwa wyższego dla praktycznego stosowania przepisów w tym zakresie.

Nieprecyzyjne przepisy ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym prowadzą do tego, iż rektorzy wielu szkół niepublicznych nakazują podległym sobie organom pobieranie

odpowiednich opłat od studentów. W wielu przypadkach, obowiązek ciążyący na studentach w tym zakresie nie wynika ani z regulaminów studiów, ani z umów cywilnoprawnych zawieranych przez uczelnie ze studentem. Jest to jedynie arbitralna decyzja rektora. Wydaje się jednak, iż rację ma Parlament Studentów podnosząc, że pobieranie dodatkowych opłat za egzaminy poprawkowe, w sytuacji wnoszenia opłat za studia, jest niedopuszczalne, skoro ewentualny egzamin poprawkowy jest uznawany za element toku studiów. Stanowisko takie nie oznacza jednak aprobaty dla studentów nagminnie do takich egzaminów przystępujących. Mimo to, opłaty za egzamin poprawkowy trudno też uznać za element dopingujący do pilnej nauki. W tym kontekście pogląd, iż pobieranie takich opłat stanowi wyłącznie przejaw zdobywania dodatkowych dochodów dla uczelni, nie wydaje się pozbawiony racjonalności.

Uwzględniając powyższe, uprzejmie proszę Panią Minister, działając w oparciu o art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) o przedstawienie jednoznacznego stanowiska w zasygnalizowanej sprawie. Będę wdzięczny w szczególności za stanowisko Pani Minister odnośnie do możliwości precyzyjnego ustawowego uregulowania tego problemu. Wydaje się, że trwające obecnie prace nad nowelizacją Prawa o szkolnictwie wyższym byłyby dla tego sprzyjającą okazją.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Janusz Kochanowski